

NRO 14118 Svedmon – Hökensås - Hjo och Tidaholms kommuner samt Habo kommun i

Jönköpings län Område av riksintresse för naturvård **Områdesnummer:** NRO 14118

Områdesnamn: Svedmon – Hökensås **Kommun:** Hjo och Tidaholm samt Habo i Jönköpings län

Kartblad: 7D NO, 7E NV, 8D SO, 8E SV **Area:** 6825 ha **Naturgeografisk region:** 11, Sydsvenska höglandets och Smålandsterrängens myrrika västsida och 23 skogslandskapet i Tiveden - Tylöskogen - Kolmården. **Kust/havsregion:** - **Regionsindelning av sjöar och vattendrag:** - **Agrara**

kulturlandskapsregioner: - **Landskapsformer:** Kullig terräng med relativ höjd 20-50 m **Riksvärde:**

Landskapstyp **Naturtyp** **Vegetationstyp** **Arter** **Geologi** Geovetenskap Kamelandskap, åsnät, källor Myrkomplex Sumpskog, svagt välvd mosse Flora

Värdeomdöme: Måktiga isälvsлагringrar bestående av sandfält, dödisgropar, åsar m m. Området innehåller ett stort antal gölar och mindre sjöar samt värdefulla våtmarkskomplex som Vitamossen vid Härja och Vitamossen vid Källefäll. Våtmarkerna har stora botaniska värden. **Huvudkriterier:** A, C, D, E **Stödkriterier:** Storlek, naturlighet, kontinuitet, representativitet **Förutsättningar för bevarande:** Skogsbruk med fortsatt stor naturvårdshänsyn i skyddsvärda biotoper i skogen och i områden där förutsättning finns för dessa. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Den goda vatten kvaliteten bibehålls. Kalkning för att motverka försurningsskador i flera sjöar och vattendrag. Naturvärdena påverkas negativt särskilt av täkt, schaktning, tippning och andra markarbeten som skadar ytformerna samt försurning. Andra verksamheter, som negativt kan påverka naturvärdena, är bl.a. ökat friluftsliv, vägdragningar, olämpligt kanaliserat friluftsliv, olämpligt lokaliserad bebyggelse och andra anläggningar och utsläpp av föroreningar. Våtmarkskalkning av botaniskt intressanta kärrpartier skulle påverka dessa värden negativt. **Säkerställande och internationell status:** Hökensås naturvårdsområde utgör en del av Hökensås. Hyltan är naturreservat sedan 2001. Området berörs av Natura-2000 område (art- och habitatdirektivet). **Områdets huvuddrag:** Urbergsplatån Hökensås sträcker sig utefter Vätterns västra strand. Platån når som högst, drygt 350 m.ö.h. Nedanför denna, på en lägre platå, huvudsakligen på nivåer av 200-250 m.ö.h. sträcker sig i ett 25 km långt och ca. 6-8 km brett stråk ett av Sydsveriges största sand- och grusavlagringar. Terrängen utgörs både av sandfält med jämnare topografi och av kamelandskap med kullar, djupa gropar, eller mer utvecklade former som åsnät och parallellåsar. Karakteristiskt i detta 213 område är förekomsten av flacka sänkor vilka antas ha uppkommit genom att isblock legat djupt i sedimenten under avsmältningen. Landskapet präglas helt av barrskogar av framför allt tall. Historiskt har detta område utgjort en skogsallmänning, Vartofta häradsallmänning. Inom Hökensås allmänning finns ett stort antal sjöar och tjärnar. De flesta är av näringsfattig klarvattentyp, flera med stora limnologiska värden. I området finns också en del dystrofa sjöar i eller i anslutning till myrar. Grus- och sandlagren är ställvis starkt grundvattenförande. I trakten av Källefäll mynnar mycket ymniga källflöden. I anslutning till dessa har Tidaholm sin vattentäkt. Källflödena är av mycket stort hydrologiskt intresse. Vitamossen som består av en plan till svagt välvd mosse med små topogena kärrtytor och sumpskogspartier är framför allt hydrologiskt och botaniskt värdefull. Myrkomplexen på Hökensås utgörs av representativa myrtyper. Myrarna domineras av skvattramtallmossor som är tämligen orörda. **Anmärkningar:** 3 klass 1-obj, 7 klass 2-obj och 3 klass 3-obj i VMI ingår i området

Referenser: Norrman J-O. 1963: Tidån-Vätterissjöns förbindelse över Hökensås. G F F Bd 85. Bylund L. 1978: Inventering av Hökensås naturreservat. Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Wikner T., Fogdestam B., Carlstedt A. & Engqvist P. 1991: Beskrivning till karta över grundvattnet i Skaraborgs län. Sveriges geologiska undersökning, ser. Ah nr 9. Naturvårdsverket, 1994: Myrskyddsplan för Sverige. Solna. Länsstyrelsen i Skaraborgs län, 1991: Våtmarker i Skaraborgs län. Mariestad.

Fiskeriverket, beslut 1988-04-11 rörande Områden av riksintressen för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk.